

Süleyman Demirel Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Y.2007, C.12, S.1 s.1-12.

**ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİ
BAĞLAMINDA MESLEK YÜKSEKOKULU
(MYO) ÖĞRENCİLERİNİN KOBİ'LERDE STAJ
OLANAKLARI: BURDUR'DA BİR ARAŞTIRMA**

**THE APPRENTICESHIP OPPORTUNITIES OF
THE STUDENTS OF VOCATIONAL COLLEGES
AND THE CONDITION OF UNIVERSITY-INDUSTRY
RELATIONS: THE EXAMPLE OF BURDUR**

Prof.Dr.Durmuş ACAR*
Öğr.Gör.Dr.Osman TUĞAY**

ÖZET

Bilindiği üzere Meslek Yüksekokulları, işletmelerin ihtiyaç duyduğu bilgi ve beceri ile donatılmış, toplumda sosyal bir statü kazanmış ara meslek elemanlarını yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Meslek Yüksekokullarının bu amacı gerçekleştirebilmeleri için iş dünyasının beklentilerini belirleyerek, bu beklentileri karşılayabilecek eğitim programlarını oluşturmaları gerekmektedir.

Bu çalışmanın amacı, üniversite sanayi işbirliği kapsamında Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Meslek Yüksekokulu öğrencilerine staj olanağı sağlayıp sağlamadıklarını belirlemek ve bu bağlamda işbirliğini geliştirmeye yönelik yapılması gerekenleri ortaya koymaktır

ABSTRACT

As it is known, Vocational Colleges aim to educate the students who have the skills and knowledge of their branches in a good position in society.in order to do this aim, Vocational Colleges are required to determine the wants in business life and to constitute the education programs.

The aim of this study is to determine that if Small And Medium Sized Enterprises (SMSE) of give the students the apprenticeship opportunities and in this sense, to do the best to coordinate a collaboration between the university and the industry.

Staj olanakları, Meslek Yüksek Okulu Öğrencileri, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler (KOBİ).

Apprenticeship opportunities, the students of Vocational Colleges, Small And Medium Sized Enterprises (SMSE).

* Süleyman Demirel Üniversitesi, İ.İ.B.F.

** Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur MYO.

1. GİRİŞ

Küreselleşmeye bağlı olarak artan rekabet üniversite ile sanayi arasındaki işbirliğinin önemini daha da artırmıştır. Çünkü günümüzde başarı daha çok bilgiye bağlı hale gelmiş ve bunun sonucu da, işletmelerin nitelikli işgücü gereksinimleri artmıştır. Özellikle Türkiye açısından kalkınmanın hızlandırılması, işsizliğin kabul edilebilir bir düzeye düşürülmesinde; işgücü piyasasının istediği nitelik ve nicelikte işgücünü sağlayacak bir eğitim sisteminin oluşturulması en önemli unsurlardan birisidir. Çünkü, yaşadığımız yüzyılda, işletmelerin başarısında en az teknoloji ve sermaye kadar nitelikli işgücünün de önemli bir unsur olduğu gerçeği ortaya çıkmıştır. Rekabette önemli bir etken olan fark yaratma ancak nitelikli işgücü ile olanaklıdır. Fark yaratacak insan profiline baktığımızda da olmazsa olmaz bazı temel özellikler karşımıza çıkmaktadır. Bunlar; yeniliğe açık, gelişmeleri takip eden, müşteri odaklı düşünen, takım çalışmasına yatkın, esnek, değişime hızlı uyum sağlayabilen, yaşam boyu eğitimi kendisine ilke edinme şeklinde sıralanabilir (Güler, 2004;34).

MYO'ları iş dünyasının ihtiyaç duyduğu nitelikli ara eleman sağlayabilecekleri en önemli ve en ucuz kaynaklardan birisidir. MYO öğrencilerine işletmelerinde staj olanağı sağlayarak staj süresince gözlemleyip, işin gerektirdiği özelliklerle stajyerin niteliklerini karşılaştırarak uygun elemanı işe alma olanağına sahip olacaklardır. İşletmeler açısından bu yöntem işe alma maliyeti en düşük ve zaman olarak da kısa sürede eleman tedariki sağlayan bir yöntem olmaktadır.

2. ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİ VE MESLEK YÜKSEKOKULLARINDA STAJ UYGULAMASI

Türkiye'deki mevcut hukuk sistemi içerisinde meslek yüksekokullarının sanayi ile işbirliği yapmasını zorunlu kılan herhangi bir hukuki düzenleme bulunmamaktadır. Ancak söz konusu taraflar arasında kendi isteklerine ve karşılıklı iyi niyete dayalı olarak bazı alanlarda işbirliğine gittikleri görülmektedir. Sanayicilerin hiçbir hukuki zorlama olmadığı halde MYO öğrencilerini iş yerlerine stajyer olarak kabul etmeleri bir örnek olarak gösterilebilir. Çünkü bu işbirliği, hem öğrencilere hem de işletmelere bir takım avantajlar sağlamaktadır.

Günümüzde en çok tartışılan konulardan birisi de üniversitelerden mezun olan öğrencilerin hangi sektörlerde iş bulacakları konusudur. Mezun olan öğrenciler meslekleri ile ilgili çalışabilecekleri bir iş ararken diğer taraftan işletmeler de ihtiyaç duydukları elemanları en uygun kaynaklardan temin etmeye çalışmaktadırlar. İşletmeler eleman ihtiyaçlarını; iç ve dış kaynaklar olmak üzere temelde iki kaynaktan karşılamaktadırlar. Dış kaynaklardan birisi de üniversite öğrencileridir. İşletmelerin bir kısmı üniversite öğrencilerine işyerlerinde staj olanakları sağlayarak nitelikli iş gücünü bu kaynaktan ucuz bir şekilde tedarik etme yoluna gitmektedirler. Çünkü staj süresince, stajyer öğrencilere hiç ücret ödenmemesi veya düşük ücret ödenmesi ve sigorta primlerindeki belirsizlik işletmelerin personel giderlerini düşürmektedir (Erol, 2004;138) .

Staj uygulaması, işletmelere ihtiyaç duydukları kaliteli ve yüksek eğitilmiş ara eleman ihtiyaçlarını karşılamada en önemli kaynaktan yararlanma olanağı sunarken öğrencilere de;

- İş hayatında gerçek uygulamaları görme,
- Meslekleri ile ilgili belli bir çevre edinme,
- Mesleki gelişimi için gerekli olan yeterlilik düzeyinin farkına varma,
- Sahip oldukları teorik bilgilerle uygulamayı uyumlaştırma,
- Mesleklerini yakından tanıma,

olanaklarını sağlamaktadır.

Yukarıdaki kazanımların elde edilebilmesi için öncelikle öğrencilerin mutlaka staj uygulamasına çıkmadan önce staj konusunda bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Stajın bir zorunluluktan çok, kendilerine uygulama ile ilgili çok yönlü yararları olduğu konusunda öğrencilerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde staj uygulaması bir zorunluluğu yerine getirmeden öteye gitmeyecektir (Aytaç, 1997; 50-52).

3. MESLEK YÜKSEKOKULU (MYO) ÖĞRENCİLERİNİN KOBİ'LERDE STAJ OLANAKLARI İLE İLGİLİ BİR ARAŞTIRMA

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Burdur'da faaliyet gösteren KOBİ'lerin Meslek Yüksekokulu öğrencilerine staj olanağı sağlama düzeylerini ve Meslek yüksekokulları ile sanayi arasındaki işbirliği düzeyini belirlemek ve işbirliğini geliştirmeye yönelik öneriler sunmaktır..

3.2. Araştırmanın Kapsamı ve Hedef Kitle

Araştırma Burdur il merkezinde bulunan KOBİ'leri kapsamaktadır. Uygulama Burdur Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı ve sadece Burdur merkezinde faaliyette bulunan KOBİ'ler ile sınırlandırılmıştır. Araştırma kapsamında toplam 38 işletme yöneticisi ile görüşülmüş ancak bunlardan 33 yönetici anketleri cevaplayabileceklerini belirtmiş ve bunlarla yüz yüze anket yöntemi uygulanmıştır.

3.3. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma da veriler, anket uygulama ve yüz yüze görüşme yöntemi ile elde edilmiştir. Anket iki bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde işletmelerin özelliklerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. İkinci bölümde ise, işletmelerin MYO mezunlarını çalıştırıp çalıştırmadıkları, MYO öğrencilerini stajyer olarak kabul edip etmedikleri ve stajyer öğrencilere işletmelerinin hangi bölümlerinde staj yaptıkları ve son olarak da MYO öğrencilerini stajyer olarak kabul etmeyen işletmelerin neden stajyer kabul etmediklerini tespit etmeye yönelik sorular yer almaktadır.

3.4. Araştırma Bulgularının Analizi

İşletme yöneticilerine uygulanan anket formlarının değerlendirilmesinde SPSS bilgisayar paket programı kullanılarak yüzde analizi ve diğer analiz yöntemleri kullanılarak sonuçlar tablolar halinde sunulmuş ve değerlendirilmiştir.

3.4.1. Anket Uygulanan İşletmelerin Genel Özellikleri

Ankete katılan işletmelerin MYO mezunlarını çalıştırıp çalıştırmadıklarına göre genel durumu çizelge 1'deki gibidir.

Çizelge 1: Ankete Katılan İşletmeler Genel Durumu ve MYO Mezunlarını İstihdam Etme Düzeyleri

İşletmelerin Hukuki Yapısı	İşletmenizde MYO Mezunu Çalıştırıyor musunuz?			
	Evet	Hayır	Toplam	%
Şahıs İşletmesi	2	3	5	15,2
Kollektif Şirket	-	1	1	3
Limited Şirket	8	9	17	51,5
Anonim Şirket	7	2	9	27,3
Cevapsız	-	-	1	3
Toplam	17	15	33	100
İşletmelerin Faaliyet Alanları				
Tekstil,Dokuma Deri	1		1	3
Orman Ürünleri, Mobilya Sanayi	2	3	5	15
Kimya Petrol	-	3	3	9
Madencilik, Taş ve Toprağa Dayalı Sanayi	1	3	4	12
Makine, Metal Ana Sanayi	6	5	11	33
Dayanıklı, Dayanaksız Tüketim Malları İmalatı ve Pazaralama		1	1	3
Gıda Maddeleri Üretimi	7		7	22
Diğerleri	-	1	1	3
Toplam	17	15	33	100
İşletmelerin Kuruluş Tarihleri				
1960 dan önce	2	-	2	6
1961-1970	3	-	3	9
1971-1980	6	2	8	24
1981-1990	3	4	7	22
1991-2000	3	6	9	27
2001 ve sonrası	-	3	3	9
Cevapsız	-	-	1	3
Toplam	17	15	33	100
İşletmelerin Hedef Pazarları				
Mahalli	-	2	2	6
Bölgesel	4	4	8	24,2
Ulusal	3	7	10	30,3
Uluslararası	10	2	12	36,5
Cevapsız	-	-	1	3
Toplam	17	15	33	100
İşletmelerde Çalışan Personel Sayısı				
1-9	2	9	11	33,3
10-49	9	6	15	45,5
50-99	4	1	5	15,2
100-199	1	-	1	3
200 ve üzeri	1	-	1	3
Toplam	17	16	33	100

Anket uygulanan işletmeler hukuki statüleri bakımından incelendiğinde; % 51,5 'inin limited şirket, % 30,3' ünün anonim şirket, % 15,2' sinin şahıs işletmesi ve % 3' ünün de kollektif şirket olduğu görülmektedir. Faaliyet alanları itibariyle ise; ilk sırayı % 33,3 oranla makine, metal ana sanayi dalında faaliyet gösteren işletmeler almaktadır. Bunu % 24,2 oranıyla gıda maddeleri üreten işletmeler, % 12,1 oranla orman ürünleri, mobilya sanayi ve madencilik, taş ve toprağa dayalı sanayi işletmeleri izlemektedir. Ankete katılan işletmeler hedef pazarları açısından incelendiğinde, işletmelerin % 36,4'ünün uluslararası pazarlara yönelik faaliyet gösterirken, % 6,1'nin ise sadece bulunduğu yörede mahalli pazara yönelik olarak pazarlama faaliyetinde bulunduğu görülmektedir. Ankete katılan işletmeler çalıştırdıkları personel sayısı bakımından incelendiğinde; işletmelerin % 48,5'i 10 ile 49 arası personel çalıştırırken, 1 ile 9 kişi çalıştıran işletmelerin oranı % 33,3' tür. 200 ve daha fazla personel çalıştıran işletmelerin oranı ise sadece % 3'tür.

Çizelge 1 incelendiğinde; MYO mezunlarını, sermaye şirketlerinin şahıs işletmelerine göre daha fazla istihdam ettikleri görülmektedir. İşletmelerin faaliyet alanları itibariyle MYO mezunlarını istihdam etme düzeyleri incelendiğinde, gıda maddeleri üretimi ve makine, metal ana sanayi işletmelerinde yine MOY mezunlarının istihdam düzeyi diğer sektörlerle göre oldukça yüksektir. Oransal olarak değerlendirildiğinde MYO mezunlarını istihdam eden işletmelerin % 76'sının bu iki sektördeki işletmeler oluşturmaktadır.

İşletmelerin kuruluş tarihleri ile MYO mezunlarını istihdam etme düzeyleri karşılaştırıldığında, işletmelerin kuruluş tarihleri ile MYO mezunlarını istihdam etme düzeyleri arasında her hangi bir ilişki olduğu söylenemez. Özellikle 2001 ve daha sonra kurulan işletmelerin hiç MYO mezunu istihdam etmiyor olmaları dikkat çekicidir. Buna karşın 1960 yılından önce kurulmuş olan işletmeler az da olsa MYO mezununu istihdam etmektedirler.

İşletmelerin hedef pazarları ile MYO mezunlarını istihdam edip etmeme durumlarını incelediğimizde, işletmelerin pazar alanları genişledikçe MYO mezunlarını istihdam etme düzeylerinin arttığı görülmektedir. Çizelge 8 incelendiğinde mahalli pazarlara yönelik olarak faaliyetlerini sürdüren işletmeler hiç MYO mezunu istihdam etmez iken, uluslararası pazarlara açılmış işletmelerde söz konusu istihdam düzeyi en yüksek düzeye çıkmaktadır. Bu da gösteriyor ki, işletmeler uluslararası pazarlarda rekabet edebilmek için mesleki konularda eğitim görmüş insan gücüne daha fazla ihtiyaç duymaktadırlar.

Ankete katılan işletmelerin çalıştırdığı personel sayısı ile MYO mezunlarını istihdam etme düzeyleri karşılaştırıldığında, personel sayısı arttıkça MYO mezunlarını istihdam etme oranının da arttığı görülmektedir. Örneğin, 1 ile 9 personel istihdam eden 11 işletmenin sadece ikisi MYO mezununu istihdam ederken geri kalan dokuz işletmenin MYO mezunu istihdam etmediği görülmektedir. Buna karşın 50 ile 99 kişi çalıştıran 5 işletmenin 42'ünün MYO mezunu istihdam ederken sadece 1 işletmenin MYO mezunu çalıştırmadığı görülmektedir.

İşletmelerin, MYO mezunlarını istihdam edip etmediklerine ilişkin olarak sorulara verdikleri yanıtlar Çizelge 2' de verilmiştir.

Çizelge 2: İşletmelerin MYO Mezunlarını Çalıştırma Düzeyleri

İşletmenizde MYO Mezununu Çalışıyor mu?	Dağılım	Yüzde
Evet	17	51,5
Hayır	15	45,5
Cevapsız	1	3,0
Toplam	33	100,0

Daha öncede belirtildiği gibi Meslek Yüksekokullarının temel amaca işletmelerin gereksinim duydukları ara elaman ihtiyacını karşılamaktır. Çizelge 2 incelendiğinde anket uygulanan işletmelerin % 51,5' inin MYO mezunlarını istihdam ettikleri, işletmelerin % 45,5'inin ise MYO mezunu istihdam etmediği görülmektedir.

Yöneticilerin istihdam ettikleri MYO mezunlarından yararlanma düzeylerinin saptanmasına yönelik sorulara alınan cevaplar ise çizelge 3'deki gibidir.

Çizelge 3: MYO Mezunlarının İşletmelere Katkısı

MYO Mezunlarının İşletmelere Katkısı	Dağılım	Yüzde
Evet	15	88,2
Hayır	1	5,9
Kısmen	1	5,9
Toplam	17	100,0

MYO'lardan mezun olan öğrencileri istihdam eden işletmelerin % 88,2'si MYO mezunlarının İşletmelerine katkısının olduğunu düşünürken % 5,9'u katkılarının olmadığını ve %5,9'u da kısmen katkılarının olduğunu düşünmektedir. Bu durum MYO mezunlarını istihdam edildikleri işletmelere katkı sağladığını ve bundan işletme sahiplerinin de memnun olduklarının bir göstergesidir.

Ankete katılan işletme yöneticilerine şu an elemana ihtiyacınız olsa MYO mezunlarını tercih eder misiniz şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Bu soruya işletme yöneticilerinin verdikleri yanıtlar Çizelge 4'te verilmiştir.

Çizelge 4: İşletme Yöneticilerinin MYO Mezunlarını Tercih Edep Etmemeleri

Şu an Eleman İhtiyacınız Olsa MYO Mezunlarını Tercih Eder misiniz?	Dağılım	Yüzde
Evet	28	84,8
Hayır	4	12,1
Toplam	32	97,0
Cevapsız	1	3,0
Toplam	33	100,0

Söz konusu çizelge incelendiğinde yöneticilerin % 84,8'i şu an eleman ihtiyaçları olsa MYO mezunlarını tercih edebileceklerini yönünde görüş bildirirken % 12' 1 'i MYO mezunlarını tercih etmeyeceklerini yönünde görüş bildirmişlerdir.

İşletme yöneticilerine MYO öğrencilerinin işletmelerinde staj yapıp yapamayacaklarına ilişkin de bir soru yöneltilmiştir.

Çizelge 5: MYO Öğrencilerinin Staj Olanakları

İşletmenizde MYO Öğrencileri Staj Yapabiliyor mu ?	Dağılım	Yüzde
Evet	24	72,7
Hayır	8	24,2
Cevapsız	1	3,0
Toplam	33	100,0

Çizelge 5'de de görüldüğü gibi ankete katılan yöneticilerin % 72,'si MYO öğrencilerinin işletmelerinde staj yapma olanaklarının olduğunu belirtirken % 24, 2'si İse işletmelerinde MYO öğrencilerinin staj yapma olanağının bulunmadığını ifade etmişlerdir.

MYO öğrencilerine staj olanağı sağlayan İşletmeler stajyer öğrencilerin işletmelerinin hangi bölümlerinde staj yapabildiklerini belirlemeye yönelik soruya verdikleri yanıtlar aşağıda Çizelge 6'da verilmiştir.

Çizelge 6: Öğrencilerin İşletmelerde Staj Yapabildikleri Bölümler

İşletmenizde MYO Öğrencilerin Staj Yapabildikleri Bölümler	Dağılım	Yüzde
Üretim Bölümü	9	37,5
Muhasebe/finansman Bölümü	3	12,5
Pazarlama Bölümü	3	12,5
Büro ve Sekreterlik Bölümü	4	16,7
Bilgisayar Bölümü	5	20,8
Toplamı	24	100

Çizelge 6 incelendiğinde MYO Öğrencilerini stajyer olarak kabul eden işletmeler bu Öğrencileri işletmelerinin üretim bölümünde stajyer olarak çalıştıran işletmelerin oranı % 37,5, Bilgisayar bölümünde bu oran %20,8 iken, Büro Yönetimi ve sekreterlik bölümlerinde staj yaptıran işletmelerin oranı % 16,7, Muhasebe/Finansman ve pazarlama bölümlerinde staj yaptıran işletmelerin oranı ise % 12,5 dir.

İşletmelerine MYO öğrencilerini stajyer olarak kabul etmeyen işletme yöneticilerine bunun nedenlerini öğrenmeye yönelik olarak sorduğumuz soruya verdikleri yanıtlar Çizelge 7'de verilmiştir..

Çizelge 7: MYO Öğrencilerini Stajyer Olarak Kabul Etmeme Nedenleri

MYO Öğrencilerini Stajyer Olarak Kabul Etmeme Nedenleri	Dağılım	Yüzde
MYO Mezunlarına İhtiyaç Duymuyorum	1	12,5
Talep Olmadığı İçin	3	37,5
Cevapsız	4	50,0
Toplam	8	100,0

Söz konusu çizelge incelendiğinde yöneticilerin %12,5'i MYO mezunlarına ihtiyaç duymadığını, % 37,5'i de kendilerine staj konusunda her hangi bir talep gelmediğini ifade etmişlerdir. Diğerleri İse bu konuda her hangi bir görüş bildirmemişlerdir.

İşletmelerin ve dolayısı ile işletme yöneticilerinin MYO'ları ile karşılıklı ilişki içinde bulunması kuşkusuz MYO öğrencilerine bakış açılarını da değiştirmektedir, Anket uygulanan işletme yöneticilerine yöneltilen önemli sorulardan birisi de işletmeleri ile MYO arasındaki üniversite sanayi İşbirliği düzeyi ile ilgiliydi.

Çizelge 8: Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Düzeyi

Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Düzeyi Yeterlidir	Dağılım	Yüzde
Yeterlidir	12	36,4
Yetersizdir	20	60,6
Cevapsız	1	3
Toplam	33	100,0

Çizelge 8'de görüldüğü üzere ankete katılan yöneticilerin % 60,6'sı faaliyet gösterdiği sektör itibarıyla üniversite ve dolayısıyla MYO işbirliğinin yetersiz olduğunu düşünürken, yeterli olduğunu düşünenlerin oranı ise %36,4'tür.

MYO'larla İşletmeler arasındaki işbirliği düzeyinin yetersiz olduğunu düşünen yöneticilere söz konusu işbirliğini artırmaya yönelik olarak neler yapılabilir şeklinde bir soru yöneltilmiştir.

Çizelge 9: MYO ile Sanayi İşbirliğinin Artırılmasına Yönelik Araçlar

İşletmelerle MYO'lar Arasındaki İşbirliğini Artırmaya Yönelik Araçlar	Dağılım	Yüzde
Ortak toplantılar düzenlemek	10	30,3
Komisyonlar kurmak	4	12,0
Konferans, seminer ve paneller düzenlemek	7	21,2
Staj olanaklarını artırmak	8	24,3
İşbirliği Alanlarının Belirlenmesine Yönelik Anket çalışmaları yapmak	2	6,1
Ortak Proje çalışmaları yapmak	2	6,1
Toplam	33	100,0

Çizelge 9'da da görüldüğü üzere yöneticilerin % 30,3'ü ilgili taraflar arasında fikir alışverişine yönelik toplantıların düzenlenmesi gerektiğini, % 27,3'ü MYO öğrencilerinin işletmelerde staj olanaklarının artırılması gerektiğini, % 24,2'si konferans, seminer ve panellerin düzenlenmesi gerektiğini, % 15'i taraflar arasında iletişimi sağlayacak komisyonların kurulması gerektiğini, % 6,1'i ortak proje çalışmalarının yapılmasına ağırlık verilmesi gerektiğini, % 6,1'i de MYO sanayi işbirliği alanlarının belirlenmesine yönelik anket çalışmalarının yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Bu sonuç, MYO ile işletmeler arasında yeterli düzeyde bir iletişimin ve işbirliğinin olmadığını ancak birçok kanalla ve tarafların istekliliği ile bunun sağlanabileceğini gösteriyor. Şayet işletmelerle Meslek Yüksekokulları arasındaki işbirliği düzeyi artırırsa bu araştırma sonuçlarına göre, Burdur'da faaliyet gösteren işletmelerin %90'ının işletmelerinde MYO mezunlarını istihdam edebilecekleri sonucu çıkarılabilir. Böyle bir durumun gerçekleşmesi; işletmeler, öğrenciler ve hatta sonuçta ülke açısından oldukça önemli sonuçları beraberinde getirecektir. Çünkü böyle bir durumda; işletmeler, nitelikli işgücüne sahip olacaklar ve bu işgücü sayesinde daha verimli ve daha kaliteli üretim yapma olanağı elde ederek uluslararası pazarlarda rekabet edebilme şanslarını artıracaklardır. Öğrenciler ise, mezuniyet sonrası işsiz kalma ve iş arama sorunu yaşamayacaklar ve genel anlamda da ülkemizdeki istihdam düzeyinin artmasına olumlu katkı sağlayacaktır.

İşletmelerin faaliyette buldukları sektörler, faaliyette buldukları süre ve hedef pazarlarına göre MYO arasında ilişkinin farklı olup olmadığını tespitine yönelik soruların soruya alınan cevaplar çizelge 10'daki gibidir.

Çizelge 10: İşletmelerin Faaliyette Buldukları Sektörler, Faaliyette Buldukları Süre ve Hedef Pazarlarına göre MYO Arasındaki İlişki Düzeyi

İşletmelerin Faaliyet Alanları	Sektörünüzle MYO'lar arasındaki işbirliğini yeterli buluyor musunuz ?		Toplam
	Evet	Hayır	
Tekstil, dokuma deri	-	1	1
Orman ürünleri, mobilya sanayi	1	3	4
Kimya petrol	-	2	2
Madencilik,taş ve toprağa dayalı sanayi	1	3	4
Makine, metal ana sanayii	7	4	11
Dayanıklı, dayanıksız tüketim malları imalatı ve pazarlama		1	1
Gıda maddeleri üretimi	3	5	8
Diğerleri	-	1	1
Toplam	12	20	32
İşletmelerin Kuruluş Tarihleri			
1960 dan önce	1	1	2
1961-1970		2	2
1971-1980	4	5	9
1981-1990	2	5	7
1991-2000	3	5	8
2001 ve sonrası	1	2	3
Toplam	11	20	31
İşletmelerin Hedef Pazarı			
Mahalli	-	1	1
Bölgesel	2	7	9
Ulusal	4	6	10
Uluslararası	6	6	12
Toplam	12	20	32

Burdur'da faaliyet gösteren imalat işletmeleri ile MYO'ları arasındaki mevcut işbirliği düzeyinin yeterli olup olmadığını belirlemeye yönelik ankete katılan işletme yöneticilerine yöneltilen sorulara verdikleri yanıtlar incelendiğinde, işletmeler; faaliyet alanları, kuruluş tarihleri ve hedef pazarları gibi kriterlere göre değerlendirildiğinde genel anlamda MYO ile işletmeler arasındaki mevcut işbirliği düzeyinin yetersiz olduğu görülmektedir. Ancak işletmelerin, MYO ile ve genel anlamda üniversitelerle daha fazla işbirliği yapma arzusunda oldukları görülmektedir.

4- SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan araştırmanın sonuçlarını şu şekilde sıralayabiliriz.

- KOBİ yöneticilerinin büyük çoğunluğu, KOBİ'lerle Meslek Yüksekokulları arasındaki işbirliği düzeyinin yeterli olmadığı ancak tarafların işbirliğini geliştirmeye açık ve istekli oldukları,
- KOBİ'lerin MYO öğrencilerine yeterli düzeyde staj olanağı sağlamadıkları, ancak bunun nedeninin öğrencilerden staj yapma konusunda müracaatta bulunmamalarından kaynaklandığı,
- KOBİ'lerin Meslek Yüksekokulları ile işbirliğinin öneminin fakında oldukları,
- KOBİ'lerin MYO mezunlarını istihdam etme düzeylerinin düşük olduğu, dolayısıyla nitelikli ara meslek elemanı ihtiyaçlarını karşılamada MYO mezunlarından yeterince faydalanmadıkları, ancak bundan sonraki eleman ihtiyaçlarını karşılamada MYO mezunlarını tercih edebilecekleri, örneğin şu anda MYO mezunu öğrencileri istihdam eden işletmelerin oranı %51,5 iken bundan sonra ortaya çıkacak eleman ihtiyaçlarını MYO mezunlarından karşılamak isteyen işletmelerle birlikte bu oranın %84,8'e çıktığı görülmektedir.

Meslek Yüksekokulları ile sanayi arasındaki işbirliğini geliştirmeye yönelik olarak;

- Meslek Yüksekokulları ile KOBİ'ler arasındaki işbirliğini geliştirmek amacıyla ilgili tarafların katılımı ile gerekli komisyonlar kurulmalı. Komisyonlar sanayicilerle ile MYO arasında iletişimi sağlamalı ve ihtiyaçları belirleyerek taraflara sunmalı,
- Meslek Yüksekokulları mezunlarının istihdamını artırmaya yönelik meslek standardı ile ilgili gerekli yasal düzenlemeler yapılmalı,
- MYO öğrencilerine işletmelerde daha kolay staj yapma olanağı sağlamaya yönelik meslek liselerindekine benzer teşvikler uygulamaya konulmalı,
- KOBİ yöneticileri/sahipleri işbirliğinin önemi konusunda bilgilendirilmeli,
- MYO'larında verilen eğitimin işin gereklerine uygun ve yerel ihtiyaçları karşılayacak nitelikte olması sağlanmalı,
- MYO'larındaki meslek derslerine giren öğretim elemanlarının endüstri tecrübelerini artırmaya yönelik işbirlikleri geliştirilmeli,
- MYO okutulan derslerin müfredatları günün koşullarına göre güncel hale getirilmeli, özellikle seçmeli derslerde bu ihtiyaçları karşılayacak dersler okutulması sağlanmalı, okutulan ders müfredatlarının ilgili tarafların katılımı oluşturulmalıdır.

Bu bağlamda ülke gerçekleri ve gereksinimleri merkezinde Mesleki Eğitim yeniden yapılandırılmalıdır. Bu yapılandırma çalışmaları yapılırken; gereksinim duyulan mesleki alanlar, sektörler itibariyle ihtiyaçlar bölgesel boyutta tespit edilmeli ve buna göre makro planlar yapılmalı ve eğitim stratejileri geliştirilmelidir.

Öte yandan öğrencilerinde, staj öncesi staj konusunda stajın önemi ve gerekliliği konusunda gerekli bilgiler verilerek bilinçlendirilmeleri gerekmektedir.

KAYNAKÇA

1. Can GÜLER, "Mesleki eğitim sistemi Gelecekte Nasıl Olmalı" **İşveren Dergisi**, Cilt 42, Sayı 8, Mayıs 2004.
2. UZASLAN Tufan, "Gelecekte Mesleki Eğitim", **İşveren Dergisi**, Cilt 42, Sayı 8, Mayıs 2004.
3. EROL Mikail, "Meslek Yüksekokullarında Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Staj Uygulamasında Karşılaştıkları Sorunlar Ve Çözüm Önerileri", **Muhasebe Finansman Dergisi**, Sayı 21, Ocak 2004.
4. AYTAC, Serpil, "İşgücü İhtiyacının Karşılansında Üniversitelerin İş Dünyası İle İlişkileri" **Bakış Dergisi**, Sayı 160, Mayıs- Haziran 1997.